

رئیس‌ی در دیدار اندیشمندان چین عنوان کرد

همگرایی تمدنی برای نفی سلطه

صفحه ۲

پنجشنبه ۲۷ بهمن ۱۴۰۱ | ۲۵ رجب ۱۴۴۴ | ۱۶ فوریه ۲۰۲۳ | سال پانزدهم | شماره ۵-۲۷ | ۸ صفحه | ۲۰۰۰ تومان

روزنامه صبح ایران

VATANEMROOZ.IR

نویس‌وهشتمین جشنواره موسیقی فجر از فردا نواخته می‌شود

هم آواز با فجر

جدول اجراهای سی و هشتمین جشنواره موسیقی فجر

صفحه ۸

۱۸۴ سال و ۱۳۴ روز گذشت

شهادت مظلومانه باب الحوائج حضرت موسی بن جعفر علیه السلام را به عموم شیعیان تسلیت می‌گوییم

تیتراهای امروز

تعدادی از مقامات سابق آمریکا در انتقاد از هزینه کم حفاظت شخصی، نامه‌ای اعتراض آمیز خطاب به مسؤولان امنیتی این کشور نوشتند

مراقب ما باشید!

میثوق، برابان هوک، جان بولتون و ژنرال مکنزی تحت تهدید دائم هستند

صفحه ۷

اولین جلسه دادگاه عاملان حمله تروریستی شاهچراغ (ع) برگزار شد

داعشی‌ها

پای میز محاکمه

صفحه ۲

واردات آیفون ۱۴ به شکل مسافری و پستی هم ممنوع شد

پایان آرزوسوزی

سهام آیفون از بازار ۴ درصد است اما بیش از ۳۰ درصد آرز این حوزه را می‌بلعد ۷۵۰۰ طرح در راستای رفع محرومیت توسط بنیاد مستضعفان در مناطق محروم به بهره‌برداری رسید

انقلاب

محرومیت‌زدایی

۲۲ هزار فقره اسناد علوی به‌طور رایگان به مردم تحویل شد

صفحه ۴

خبر

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات وعده داد

امکان تماس تصویری

با تلفن همراه بدون نرم‌افزار

وزیر ارتباطات اعلام کرد بزودی تماس تصویری از طریق تلفن همراه بدون نیاز به نصب نرم‌افزار، فعال خواهد شد.

این امکان پیش از این برای مدت کوتاهی توسط یکی از اپراتورها فراهم شده بود اما به دلایلی ادامه‌دار نبود. به گفته عیسی زارع‌پور، این خدمت هزینه زیادی نخواهد داشت.

طاهر دیربوز وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در حاشیه جلسه هیات دولت از راه‌اندازی تماس تصویری روی تلفن همراه خبر داد.

به گفته وی، این امکان بدون نصب نرم‌افزار فراهم خواهد شد و هزینه زیادی نیز نخواهد داشت.

زمنستان سال ۱۳۹۰ یک اپراتور امکان برقراری تماس تصویری از طریق نسل سوم شبکه تلفن همراه را در ایران ارائه کرد اما همان‌طور که اشاره شد، هیچ‌گاه این پروژه به نتیجه نرسید.

البته در مقطعی نقدهای فرهنگی به این خدمت وارد و باعث شد به طور کلی اپراتورها قید این سرویس کاربردی را بزنند.

تماس تصویری ارزان در صورتی که بتواند کیفیت و سرعت لازم را دارا باشد، می‌تواند رقیبی قدرتمند برای برنامه‌های پیام‌رسان خارجی که اخیراً در کشورمان به دلیل عدم ایجاد نمایندگی محدود شدند، باشد.

به مناسبت ایام سالروز عملیات پیرومزد والفجر ۸

رودستِ مرگبار

تاریخ

محمدعلی صدقی؛ سال ۱۹۸۶ میلادی برای رژیم حاکم بر عراق، در برزخی آزاردهنده آغاز شد. یک سال از حمله بزرگ پیشین ایرانیان می‌گذشت؛ عملیاتی که حزب بعث تبلیغات وسیعی را درباره شکست ایرانیان در آن به راه انداخت، البته نیروهای مسلح ایران در وضعیت نابسامانی بودند که نمی‌توانست از چشم دستگاه اطلاعات عراق و تحلیلگران نظامی-امنیتی آن پنهان مانده باشد. این شکست، روحیه و انگیزه‌های رزمی جبهه ایران را به پایین‌ترین سطح خود رساند و سپاه را به عنوان اصلی‌ترین نیروی پیشران جنگ، در تنگنایی بی‌سابقه قرار داده بود. بعدها شنیده شد برخی سیاستمداران ایرانی، پس از شکست در عملیات بدر، در جلسات خود، حتی ادامه حیات سپاه را مورد تردید قرار داده بودند.

نظامیان ایرانی، طی عملیات بدر در اوایل سال ۱۳۸۵ میلادی (اسفند ۱۳۶۳) در منطقه «هورالهیوز» به خطوط دفاعی ارتش بعث حمله بردند و ۶ روز، بی‌وقفه جنگیدند. نکته باعث تعجب عراق این بود که ایران یک سال قبل هم «نبرد بزرگ سالانه» خود را در این منطقه انجام داده بود (عملیات خیبر) و همین باعث شد ارتش صدام در منطقه «هورالعظیم» خود را به حداکثر آمادگی دفاعی برساند، با این حال نیروهای ایرانی که تعدادشان از سال گذشته کمتر هم بود و از ۳ جهت شرقی بصره، برسانند؛ جاده‌ای که شاه‌رگ حیاتی عراق به شمار می‌رفت و تسلط ایرانیان بر آن، می‌توانست نقطه پایانی بر جنگ بگذارد. این برای رژیم بعث، موقعیت ترسانگی بود.

در حال موفقیت ایرانیان به درازا تکشید و ضدحمله عراق با امواج تانک و حملات شیمیایی وسیع، آنان را به آن سوی دجله عقب زد اما تجربه‌ای وحشت‌آور برای ارتش بعث به یادگار ماند. خطوط دفاعی عراق، در حداکثر آمادگی و هوشیاری هم در برابر عملیات برق‌آسای پاسداران و بسیجیان، بسیار آسیب‌پذیر بود. منطقه «هورالعظیم» اساساً به لحاظ جغرافیایی یک مانع طبیعی به حساب می‌آمد و ارتش بعث ۲ سال پیاپی موفق نشده بود خطوط مقدم خود را حفظ کند. ایرانیان بیش از یک سال در منطقه «هورالعظیم» جای پای محکمی در نزدیک‌ترین فاصله ممکن با جاده «بصره - بغداد» در اختیار داشتند (جزایر مجنون) و نظامیان عراقی نتوانستند هیچ اقدام قابل توجهی برای خارج شدن از این تهدید به انجام برسانند.

تقریباً تمام سال ۱۹۸۵ میلادی (۱۳۶۴ خورشیدی) برای عراق در تلاش برای اخراج ایرانیان از منطقه «هورالعظیم» سپری شد که نه‌تنها نتیجه خاصی به دنبال نداشت، بلکه با آغاز سال جدید، تحکرات ایرانیان نشان داد در تدارک عملیات تازه‌ای در همین منطقه هستند. نزدیک به ۱۰۰۰ دستگاه کامیون و دستگاه خاکبرداری، ساخت‌وساز گسترده‌ای را در «هورالعظیم» آغاز و چند یگان مهم و توانمند ایرانی شروع به آغاز استقرار در این منطقه کردند. البته از دیگر جبهه‌ها هم اخباری به گوش می‌رسید. یگان‌های مستقر در مناطق «شلمچه» و «فاو» هم خبر می‌دادند تحکرات نظامی ایران در

مجاورت آنها افزایش پیدا کرده است. شلمچه نزدیک‌ترین فاصله بین ایرانیان با شهر بصره را داشت (۱۵ کیلومتر) و ژنرال‌های عراقی نگرانی‌هایی بابت شلمچه داشتند اما استحقاقات حیرت‌آوری که در این منطقه برقرار شده بود، می‌توانست آرامش‌بخش باشد. اگر چه میسان «فاو» و ایرانیان کمتر از ۲ کیلومتر فاصله بود اما خیال ارتش عراق بابت «فاو» آسودگی بیشتری داشت. برای رسیدن به «فاو»، رزمندگان پیاده ایرانی باید شناکتان و در شب از رودخانه مرزی «اروند» که عرض آن ۷۰۰ متر تا یک کیلومتر و سرعت آب در آن به ۶۰ کیلومتر بر ساعت می‌رسید، می‌گذشتند که تا آن روز غیرممکن فرض می‌شد. عبور با کشتی و قایق هم که زیر آتش عراق، محال بود. همین ملاحظاتی موجب شد ارتش عراق تمام توان خود را روی منطقه «هورالعظیم» متمرکز کند.

شامگاه ۲۰ بهمن ۱۳۶۴ خورشیدی، وقتی به ستاد ارتش عراق خبر رسید نیروهای ایرانی از «اروند» عبور کرده و در «فاو» وارد جنگ شده‌اند، باز هم حواس عراقی‌ها را از «هورالعظیم» پرت نکرد. حضور نیروهای ایرانی در آنجا به قدری چشمگیر و مشخص بود که خبر عبور چند غواص از رودخانه اروند، به نظر ژنرال‌های عراقی، قطعاً یک عملیات فریب به حساب می‌آمد. ضمن اینکه «حسین» شاه اردن، شخصاً به صدام خبر داده بود حمله ایرانی‌ها در «فاو» تنها یک عملیات فریب است و منطقه درگیری در جبهه شمال شرقی بصره خواهد بود. ۷۲ ساعت طول کشید تا ارتش بعث متوجه شود در «هورالعظیم» خبری نیست و پاسداران ایرانی هدفی جز تصرف «فاو» ندارند. عراق رودست مرگباری خورده بود. ایران علاوه بر گمراه کردن ارتش عراق در «هورالعظیم»، توانسته بود مهم‌ترین دوستان صدام را هم به مهره‌های عملیات فریب خود تبدیل کند.

حالا ایرانیان که ۲ سال بود قصد داشتند خود را به ساحل شرقی اروند برسانند، از این رودخانه عبور کرده و ساحل غربی را هم پشت سر گذاشته بودند! صدام با رویای تکرار ضدحمله سال گذشته، بزرگ‌ترین یگان‌های رزمی و کماندویی خود را به سمت «فاو» گسیل کرد اما این بار ایرانیان نه ۴ روز، که نزدیک به ۳ ماه مقاومت کردند و هیچ عقب‌نشینی‌ای هم در کار نبود. باران بمب‌های شیمیایی هم بیشتر از آنکه به پاسداران و بسیجیان آسیب برساند، نظامیان عراقی را که در محاصره حریف قرار داشتند به دردسر انداخت. در نهایت، این بار عراق بود که کوتاه آمد؛ با تلفاتی به مراتب بیشتر از آنچه سال گذشته به ایرانیان وارد کرده و ماه‌ها به آن تفاخر می‌کرد. ماشین نظامی ایران در پنجمین سال جنگ، پیروزی خیره‌کننده‌ای به دست آورده بود. این پیروزی هر چند به پایان جنگ منجر نشد اما یک نتیجه دقیق و شفاف برای همه جهان (عراق، متحدانش و ناظران مدافع عراق) داشت. ایرانیان برای پایان بردن جنگ به نفع خود، تنها به زمان احتیاج داشتند؛ زمانی که در آن به بازسازی خود بپردازند و تمرکز کافی برای خلاقیت را در اختیار داشته باشند. حالا برای جهانی که مصمم شده بود عراق را از ورطه وحشت‌بار شکست در جنگ نجات دهد، یک افق مشخص پیش رو بود: «دریغ کردن فرصت هر گونه بازپایی قوا از ایران».

* پژوهنده و کارشناس دفاع مقدس

یادداشت

مهدی گرگانی؛ زلزله ۷.۸ ریشتری مهیب در ترکیه تا همین الان هم زندگی یک‌سوم مردم ترکیه را به صورت مستقیم تحت تاثیر قرار داده است اما تبعات آن ممکن است در آینده نزدیک همه مردم ترکیه را شامل شود و حتی ممکن است آینده و مسیر سیاسی این کشور را نیز به طور کلی تغییر دهد.

هر چه از لحظه صفر زلزله دورتر می‌شویم، مشکلات و مصائب زلزله و ترکش‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی آن برای دولت آنکارا نمایان‌تر خواهد شد. تا امروز تمرکز مردم ترکیه، گروه‌های سیاسی، احزاب، رسانه‌های داخلی و رسانه‌های بین‌المللی بر نجات افراد از زیر آوار و کمک به بازماندگان برای اسکان و تامین مایحتاج اولیه بوده است اما از امروز به بعد دولت رجب طیب اردوغان باید منظر نقد و بررسی عملکرد خود قیل و بعد از این زلزله باشد. ۱- دولت اردوغان طی یک دهه گذشته عملکرد رضایت‌بخشی از نظر اقتصادی نداشته است و شاخص‌های تورم، کاهش ارزش لیر، نارضایتی عمومی و... همگی بر آن صحنه می‌گذارد واقعیت این است که اردوغان به جای تمرکز بر مسائل داخلی و اقتصادی، بر یک رویکرد ناهنجاری در سیاست خارجی تمرکز داشته است. مداخله نظامی در جنگ لیبی، حمایت از گروه‌های تکفیری در سوریه، لشکرکشی به مناطقی در عمق خاک سوریه و عراق، تحریک جمهوری باکو برای شروع جنگ در قریه‌بلغ و مداخله بیش از اندازه در امور نظامی باکو و تنش نظامی با یونان، تنها بخشی از اقدامات نظامی آنکارا طی یک دهه گذشته بوده است. دولت اردوغان با سیاست نועثمانی‌گری به دنبال توسعه‌طلبی در کشورهای غرب آسیا و شمال آفریقا برآمد تا خود را به یک قدرت جهانی تبدیل کند؛ سیاستی که به شکست انجم‌دید و آثار آن اکنون داخل ترکیه در حال پدیدار شدن است.

۲- دستاورد نوعثمانی‌گری و سیاست خارجی تهاجمی دولت اردوغان سیر نزولی اقتصاد ترکیه بوده است. حزب عدالت و توسعه به ریاست اردوغان بلافاصله پس از زلزله مهیب ۱۹۹۹ که طی آن هزاران نفر جان باختند با وعده حکمرانی خوب و دولتی پاسخگو و عاری از فساد روی کار آمد. اردوغان تمام مشکلات دهه ۱۹۹۰ را گردن فساد گسترده، دولت‌های ناکارآمد و نهادهای دولتی بی‌مسئولیت انداخت و متعهد شد تحت حکومت او، اوضاع به طور اساسی تغییر کند. اکنون بعد از ۲ دهه به نظر می‌رسد ترکیه همچنان از همان مشکلات رنج می‌برد. مردم ترکیه از عملکرد دولت اردوغان در مدیریت زلزله کاملاً نارضایت هستند و عملکرد دولت، قیل و بعد از زلزله را عامل تشدید فجایع و از بین رفتن جان ده‌ها هزار نفر می‌دانند.

۳- اگر چه شدت زلزله بسیار بالا و گستره آن نیز از نظر سرزمینی زیاد بود اما شواهد و گزارش‌ها نشان می‌دهد دولت ترکیه در مدیریت میدانی، تصمیم‌گیری و واکنش فوری به این فاجعه بسیار ضعیف و بی‌نظم عمل کرده است و نتوانسته از امکانات خود برای رسیدگی به زلزله‌زدگان، نجات افراد زنده از زیر آوار و سروسامان دادن به بازماندگان، به درستی استفاده کند. بنگاه «تیکتیک ریپورت» نوشت: بسیاری از زلزله‌زدگان در شب اول و دوم زلزله هیچ کمکی دریافت نکردند. این بنگاه می‌نویسد: یکی از دلایل انتقاد مردم از دولت، عدم اعزام نیروی امدادی کافی برای نجات افراد زنده از زیر آوار است که موجب افزایش شدید تلفات شد. بسیاری می‌گویند دولت اردوغان با توجه به گستردگی زلزله باید بلافاصله ارتش را وارد عمل می‌کرد اما منتقدان می‌گویند کابینه اردوغان حتی برای استفاده از ارتش - منظم‌ترین و سازمان‌یافته‌ترین نیرویی که در اختیار دارد- نیز تردد می‌بود!

پس‌لرزه‌های سیاسی - اجتماعی زمین لرزه فاجعه‌بار

ترکیه پس‌زلزله

پایگاه خبری «الجزیره» ۶ روز بعد از زلزله با اشاره به خشم مردم از عملکرد دولت نوشت: بسیاری در ترکیه ابراز ناامیدی می‌کنند که عملیات امداد و نجات به کندی پیش می‌رود و زمان طلایی برای یافتن افراد زنده زیر آوار از دست رفته است. برخی دیگر، بویژه در استان جنوبی «هاتای» نزدیک مرز سوریه می‌گویند دولت ترکیه به دلایل سیاسی و مذهبی در ارائه کمک به منطقه‌ای که بیشترین آسیب را دیده، تاخیر داشته است.

۴- در حالی که دولت اردوغان بعد از تجربه زلزله ۱۹۹۹ روی کار آمده و وعده داده بود با جلوگیری از فساد در ساخت‌وساز، در آینده تلفات چنین بلایای طبیعی‌ای را کاهش می‌دهد اما حجم ویرانی ساختمان‌ها بویژه ساختمان‌های نوساز تعجب بسیاری را برانگیخته است. طبق گزارش رسانه‌های ترکیه نه تنها روستاها بلکه برخی شهرها با ساختمان‌های چندطبقه و نوساز با خاک یکسان شده است که نشان‌دهنده کیفیت پایین ساخت‌وساز و همچنین نشان‌دهنده فساد گسترده در این حوزه است. بسیاری از کاربران در فضای مجازی هشتگ‌های «پیمانکارهای دزد»، «رانت بساز-بفروش» و «پیمانکار ناشی» را در شبکه‌های اجتماعی ترند کردند و مسائل فنی، دزدی از کیفیت و مصالح و خطر فعالیت پیمانکاران ناشی و سودجو و عدم نظارت بر کار آنها از سوی نهادهای دولتی، به یک بحث بزرگ در محافل سیاسی - اجتماعی ترکیه تبدیل شده است. دولت ترکیه در پاسخ به خشم عمومی تاکنون ۲۰ پیمانکار را بازداشت کرده و طبق گفته «فواد اکتای» معاون رئیس‌جمهور ترکیه دستور بازداشت ۱۱۳ نفر صادر شده است. برخی گزارش‌ها نیز از دست داشتن حلقه نزدیک اردوغان در گرفتن پروژه‌های ساخت‌وساز در ترکیه طی سال‌های اخیر حکایت دارد. نشریه «فران پلیسی» با این تیتیر که «فساد و رانت زلزله ترکیه را مرگبارتر کرد» نوشت: اقتصاد ترکیه در دوران اردوغان به پشتوانه رونق ساخت‌وساز اوج گرفت. او حلقه کوچکی از یاران خود در بخش ساختمان‌سازی را از طریق اعطای پروژه‌های زیرساختی بدون شرکت در مناقصه رقابتی یا نظارت قانونی مناسب، تغذیه کرد. این نشریه سپس به فساد در بخش ساخت‌وساز ترکیه اشاره کرد و نوشت: شرکت‌های مذکور شروع به ساخت‌وساز گسترده و بی‌قاعده کردند و بدون رعایت قوانین و اصول ساخت‌وساز، زیرساخت‌ها و خانه‌ها را در مناطق زلزله‌خیز بنا کردند.

۵- تحولاتی که در ترکیه پس‌زلزله در جریان است، نشان می‌دهد اردوغان و کابینه‌اش باید منظر یک زلزله سیاسی نیز باشند. با توجه به اینکه ترکیه ماه‌های آینده میلادی شاهد برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری است، وقایع مربوط به زلزله اخیر می‌تواند تاثیر زیادی بر رای مردم ترکیه بگذارد؛ همان‌طور که زلزله سال ۱۹۹۹ نسخه دولت اسبق آنکارا را پیچید، زلزله ۲۰۲۳ نیز ممکن است کار دولت اردوغان را یکسره کند.

پایگاه خبری «المیادین» با اشاره به انتخابات ترکیه و زلزله اخیر نوشت: با وجود چالش‌های اقتصادی و سیاسی‌ای که ترکیه سال‌ها با آن روبه‌رو بوده، زلزله اخیر، رجب طیب اردوغان را در مقابل یک آزمون حیاتی درباره روند امداد و نجات قرار داده و این در حساس‌ترین شرایط و زمان سیاسی برای او رخ داده است. هر چه هست، مخالفان اردوغان که سال‌هاست برای سرنگونی او از قدرت تلاش می‌کنند، از فرصت زلزله نهایت استفاده را خواهند کرد و البته عملکرد دولت که حتی قبل از زلزله نیز منتقدان بسیار زیادی داشت، آنها را در انتخابات پاری خواهد کرد. هر چند اردوغان هم در این منازعه در مقابل رقیبان مسالهدار خود دست بسته نخواهد بود.